

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

2/6
Σελίδες απάντησης: 4
Σελίδες συνημμένων:
Σύνολο σελίδων:

Αθήνα 2/06/2016
Αριθμ. Πρωτ.: 140

Προς:

Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΘΕΜΑ: «Έλεγχοι στην χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων»

ΣΧΕΤ: Η ΠΑΒ 1962/25-04-2016

Απαντώντας στην παραπάνω Αναφορά που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Χ. Δήμας**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) συντονίζει και εφαρμόζει, μαζί με όλες τις συναρμόδιες αρχές, ένα ιδιαίτερο πρόγραμμα ελέγχων τόσο πριν από όσο και μετά τη χορήγηση άδειας διάθεσης στην αγορά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι:

- α) παρέχεται υψηλού επιπέδου προστασία τόσο της υγείας των ανθρώπων και των ζώων όσο και του περιβάλλοντος και, ταυτόχρονα, εξασφαλίζεται η ανταγωνιστικότητα της γεωργίας της χώρας,
- β) τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα περιέχουν ουσίες που έχει αποδειχθεί ότι ωφελούν τη φυτική παραγωγή και δεν αναμένεται να έχουν επιβλαβείς συνέπειες στην υγεία των ανθρώπων ή των ζώων ή να έχουν μη αποδεκτές επιδράσεις στο περιβάλλον και
- γ) καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίτευξη της ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων με τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων της χρήσης γεωργικών φαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον και την προώθηση της χρησιμοποίησης ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών, όπως οι μη χημικές εναλλακτικές λύσεις αντί των γεωργικών φαρμάκων.

Σχετικά με τα επιμέρους ερωτήματα που τίθενται στις θέσεις των οργανώσεων Greenpeace – WWF Ελλάς – Οργάνωση Γη, επισημαίνονται τα εξής:

- 1) Όσον αφορά στην πρόταση για τερματισμό της παραχώρησης «προσωρινών αδειών» για χρήση άκρως επικίνδυνων φυτοφαρμάκων, επισημαίνεται ότι ερμηνεύοντας τον όρο 'προσωρινές άδειες' ως τις άδειες διάθεσης στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων για διάστημα που δεν υπερβαίνει τις 120 ημέρες και οι οποίες χορηγούνται σύμφωνα με την προβλεπόμενη παρέκκλιση από τη συμβατική διαδικασία του άρθρου 53 του Καν. 1107/2009, επισημαίνεται ότι η εφαρμογή της συγκεκριμένης δυνατότητας γίνεται με φειδώ, λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη και την ανάγκη στήριξης των Ελλήνων παραγωγών σε ένα διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον, καθώς τόσο η συγκεκριμένη παρέκκλιση εφαρμόζεται κατά κόρον και από άλλα Κράτη-Μέλη της ΕΕ, ενώ, παράλληλα, με θεσπισμένα από την EFSA όρια ανοχής στις εισαγωγές (import tolerance), φυτικά προϊόντα από τρίτες χώρες, στα οποία έχουν χρησιμοποιηθεί κατηργημένες στην ΕΕ δραστικές ουσίες, γίνονται διαθέσιμα στον ευρωπαϊό καταναλωτή.

2) Αναφορικά με την εφαρμογή της νομοθεσίας για τον έλεγχο των ουσιών που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες, ώστε να σταματήσει η χρήση απαγορευμένων ουσιών αλλά και φαρμάκων για άλλες χρήσεις, επισημαίνεται ότι το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής), ως Συντονιστική Εθνική Αρχή, οργανώνει και συντονίζει επίσημους ελέγχους της χρήσης και των υπολειμμάτων των φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε εγχώρια και εισαγόμενα προϊόντα φυτικής προέλευσης ως προς τα ισχύοντα ανώτατα επιτρεπτά όρια υπολειμμάτων (MRLs). Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία που είναι πλήρως εναρμονισμένη με την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι επίσημοι έλεγχοι υπολειμμάτων γίνονται βάσει ενός ετήσιου κοινοτικά συντονισμένου και ενός ετήσιου εθνικού προγράμματος ελέγχου υπολειμμάτων, τα οποία καταρτίζονται, λεπτομερώς, το μεν πρώτο από την ΕΕ και το δεύτερο από το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής).

Για τη λήψη των δειγμάτων που καθορίζονται στα προαναφερόμενα προγράμματα ελέγχου, οι δειγματοληψίες γίνονται σύμφωνα με τις καθιερωμένες από την ΕΕ αρχές (ΚΥΑ 91973/2003 σε εναρμόνιση της Οδηγίας 2002/63/ΕΚ), εξασφαλίζοντας ικνηλασιμότητα για τα δειγματοζόμενα προϊόντα. Συγκεκριμένα, οι δειγματοληψίες γίνονται από τους δειγματολήπτες που προβλέπονται στο άρθρο 8 του Ν.4036/2012 (ΦΕΚ 8/Α'), οι οποίοι είναι ορισμένοι και βρίσκονται στα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου (ΠΚΠΦ&ΠΕ) Πειραιά, Πατρών, Ηρακλείου, Βόλου, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Καβάλας και Ναυπλίου και στις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των κατά τόπους Περιφερειακών Ενοτήτων (Π.Ε.). Λαμβάνονται δείγματα από εγχώρια και εισαγόμενα φυτικά προϊόντα, σε όλα τα σημεία διακίνησής τους (πύλες εισόδου, όπως λιμάνια, τελωνεία, αεροδρόμια, σημεία συγκέντρωσης, όπως κεντρικές αγορές, συσκευαστήρια και σημεία διάθεσής τους, όπως καταστήματα λιανικής, λαϊκές αγορές). Για τις αναλύσεις υπολειμμάτων των δειγμάτων που λαμβάνονται έχει οργανωθεί και λειτουργεί δίκτυο εργαστηρίων, τα οποία βρίσκονται στα ΠΚΠΦ&ΠΕ και στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο. Τα αποτελέσματα των αναλύσεων γνωστοποιούνται από το εργαστήριο άμεσα (εγγράφως και ηλεκτρονικά) στην Αρμόδια Αρχή που διενήργησε τη δειγματοληψία και κινούνται άμεσα οι διαδικασίες για την επιβολή των προβλεπόμενων από τον Νόμο κυρώσεων (διοικητικών και ποινικών), καθώς και στο ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής), όπου, για τις υπερβάσεις των MRLs, με κατάλληλα μαθηματικά μοντέλα της ΕΕ και της EFSA, γίνεται εκτίμηση διατροφικής επικινδυνότητας (risk assessment).

Σημειώνεται ότι με τον Ν.4036/2012 "Διάθεση γεωργικών φαρμάκων στην αγορά, ορθολογική χρήση αυτών και συναφείς διατάξεις", αυστηροποιήθηκαν οι επιβαλλόμενες κυρώσεις και, πλέον, σύμφωνα με το άρθρο 13, παρ. 1 του Ν.4036/2012, σε όποιον παράγει, εισάγει ή εξάγει φυτικά προϊόντα ή προϊόντα πρώτης μεταποίησης που φέρουν υπολείμματα φυτοπροστατευτικών προϊόντων υψηλότερα από τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, όπως αυτά ορίζονται στον Καν (ΕΚ) 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ και τα φυτικά προϊόντα δεσμεύονται. Επόμενη διάθεση στην αγορά παρτίδας φυτικών προϊόντων ίδιας προέλευσης επιτρέπεται μόνο εφόσον προηγηθεί έλεγχος υπολειμμάτων από την Αρμόδια Αρχή και διαπιστωθεί ότι τα υπολείμματα δεν υπερβαίνουν τα ανώτατα επιτρεπτά όρια, όπως αυτά ορίζονται στον Καν (ΕΚ) 396/2005. Αν διατεθούν προϊόντα στην αγορά πριν προηγηθεί επαναληπτικός έλεγχος υπολειμμάτων, επιβάλλεται πρόστιμο από χίλια (1.000) έως εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ. Σε περίπτωση δε επανάληψης παράβασης, τα όρια των προστίμων διπλασιάζονται και το επιβαλλόμενο πρόστιμο δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το διπλάσιο του προηγούμενου επιβληθέντος. Τα πρόστιμα, πλέον, επιβάλλονται με Υπουργική Απόφαση.

Τονίζεται ότι κάθε απόφαση επιβολής διοικητικών κυρώσεων δημοσιεύεται στο πρόγραμμα «Διαύγεια». Συγκεντρωτική κατάσταση με τις διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται όλα τα χρόνια αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα του ΥΠΑΑΤ (http://www.minagric.gr/images/stories/docs/agrotis/Georgika_Farmaka/elenxoi/Total_Sanctions_190416.pdf) και ανανεώνεται συνεχώς.

Επίσης, με το μέτρο της συνταγογράφησης των γεωργικών φαρμάκων, ως απαραίτητη προϋπόθεση για να επιτρέπεται η πώλησή τους σε επαγγελματίες χρήστες φυτοπροστατευτικών προϊόντων, αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω η διάθεση στην αγορά και η χρήση των παράνομων φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

3) Όσον αφορά στη δημιουργία βάσης δεδομένων λιανικής πώλησης φυτοφαρμάκων, ώστε να υπάρχει ενημέρωση ως προς το σε ποιες ουσίες έχουν χρησιμοποιηθεί, σε ποιες καλλιέργειες και από ποιους, επισημαίνεται ότι το ΥΠΑΑΤ διατηρεί βάση δεδομένων λιανικής πώλησης φυτοπροστατευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 36, παρ. 10 του Ν.4036/2012. Η καταχώριση γίνεται ηλεκτρονικά από τα καταστήματα λιανικής πώλησης γεωργικών φαρμάκων. Τα στοιχεία αυτά είναι εμπιστευτικά και εμπίπτουν στις διατάξεις περί προστασίας προσωπικών δεδομένων. Το ΥΠΑΑΤ (αρμόδια η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής), ως Συντονιστική Εθνική Αρχή, δύναται να τα αξιοποιεί για την παραγωγή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, την κατάρτιση των Εθνικών Σχεδίων Δράσης, καθώς και για τον έλεγχο της διάθεσης των γεωργικών φαρμάκων στην αγορά.

Όσον αφορά στη στάση που έχει υιοθετήσει η χώρα μας σε θέματα που σχετίζονται με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, επισημαίνονται τα ακόλουθα:

- Σχετικά με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για εκ νέου έγκριση της χρήσης της ουσίας Glyphosate, η οποία έχει χαρακτηριστεί ως «πιθανώς καρκινογόνα» από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, σημειώνεται ότι, κατά την αξιολόγηση της εν λόγω δραστικής ουσίας, δόθηκε η δυνατότητα ελέγχου και των πρωτογενών συμπερασμάτων του IARC (τα οποία οφείλουν να βασίζονται αποκλειστικά σε δημοσιευμένες μελέτες και, στη συγκεκριμένη περίπτωση, κυρίως επιδημιολογικές), ενώ ανέδειξαν την πιθανότητα καρκινογένεσης από την έκθεση σε σκευάσματα που περιέχουν τη δραστική και όχι στην ίδια τη δραστική.

Με βάση, λοιπόν, μελέτες για τη δραστική, οι οποίες μελέτες, βάσει της νομοθεσίας, υπόκεινται σε προστασία και άρα δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν από τον IARC, η αξιολόγηση από την EFSA κατέληξε ότι η δραστική ουσία glyphosate δεν σημαίνεται ως καρκινογόνος, άποψη που προωθήθηκε από το Κράτος-Μέλος Εισηγητή (Γερμανία) και προς την ECHA για την τελική σήμανση της δραστικής. Αντίθετα, το τολουαμίνιο, ως ένα από τις βοηθητικές ουσίες εν λόγω σκευασμάτων, που, ιστορικά, υπήρχε στα σκευάσματα της αρχικής εταιρείας παραγωγού του δραστικού, αξιολογήθηκε ως καρκινογόνο, οπότε εξηγούνται τα συμπεράσματα του IARC, ενώ στην πρόταση της Επιτροπής της ΕΕ για επανέγκριση της δραστικής, προτείνεται η απαγόρευση χρήσης του εν λόγω συστατικού. Επισημαίνεται ότι η χώρα μας υποστήριξε την αναγκαιότητα ενεργοποίησης από την Επιτροπή της ΕΕ του παραρτήματος III του Καν. 1107/2009, ώστε τέτοιες βοηθητικές ουσίες να απαγορεύονται για χρήση από όλα τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

- Όσον αφορά στην άρση της μερικής απαγόρευσης της χρήσης των νεονικοτινοειδών φυτοφαρμάκων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σημειώνεται ότι η χρονική περίοδος μερικής αναστολής της χρήσης των εν λόγω εντομοκτόνων παρήλθε χωρίς να μπορέσουν τα Κράτη-Μέλη, η Επιτροπή της ΕΕ και η EFSA να συμφωνήσουν σε νέα κατευθυντήρια οδηγία για τον έλεγχο των επιπτώσεων στους επικονιαστές, καθώς η πρόταση της EFSA θεωρήθηκε από πολλά Κράτη-Μέλη

αδικοιολόγητα αυστηρή και επιστημονικά ατεκμηρίωτη, ενώ άλλα μοντέλα (BEEHAVE) που έχουν αναπτυχθεί, αν και παρουσιάζουν, ακόμα και σύμφωνα με την EFSA, μια ρεαλιστικότερη προσέγγιση δεν γίνονται αποδεκτά από την EFSA.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι στη χώρα μας δεν έχουν καταγραφεί επιπτώσεις από υπο-θανατηφόρες δόσεις σε μέλισσες, γεγονός που αποδεικνύει ότι το φαινόμενο είναι πολυπαραγοντικό, συμπεριλαμβανομένων κλιματολογικών και αγρονομικών παραγόντων, που έχουν, στην ουσία, 'προφυλάξει' τη μελισσοκομία στη χώρα μας ακόμα και από τεκμηριωμένες περιπτώσεις αρνητικής επίπτωσης της χρήσης των νεονικοτινοειδών, όπως υπήρξε στην κεντρική Ευρώπη η αρχικά κακή ποιότητα της επένδυσης των σπόρων, οπότε η παραγόμενη σκόνη επικαθήμενη σε ζιζάνια που άνθιζαν κατά τη σορά οδηγούσε σε θανατηφόρα έκθεση των μελισσών, ενώ στη χώρα μας η σορά γίνεται σε περιόδους χωρίς ανθοφορία στα ζιζάνια και χωρίς ενεργά μελισσοσμήνη ή ο συνεργισμός με πολύ βαρείς χειμώνες στη βόρεια Ευρώπη.

Με βάση τα παραπάνω, η χώρα μας, επιθυμεί την υιοθέτηση ρεαλιστικών κατευθυντήριων οδηγιών ελέγχου των επιπτώσεων στους επικονιαστές που να επιτρέπουν στα Κράτη-Μέλη, βάσει της αρχής της αναλογικότητας, να καθορίζουν τα μέτρα διαχείρισης του κινδύνου από τη χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που προσομοιάζουν στις δικές τους αγρονομικές και κλιματολογικές συνθήκες.

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΜΑΡΚΟΣ ΜΠΟΛΑΡΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Χ Δήμα

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Π. Μεγάλος